

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste commissie OCW
T.a.v. mevrouw A.G. Wolbert
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Plaats/datum:
Utrecht, 28 oktober 2014

Kenmerk:
2014.007916/RdB

Onderwerp:
Behandeling begroting OCW 2015

Geachte mevrouw Wolbert,

Het kabinet heeft een begroting voor 2015 opgesteld waarin veel aandacht is voor het belang van onderwijs. Wij delen de ambitie om de kwaliteit van het primair onderwijs te verbeteren. Met staatssecretaris Sander Dekker heeft de PO-Raad een bestuursakkoord afgesloten waarin deze gezamenlijke ambities staan verwoord. De PO-Raad streeft naar samenhang en samenwerking van de school met zijn brede omgeving en koestert de diversiteit die zo tekenend is voor het Nederlandse onderwijs. Voor de begrotingsbehandeling van OCW geven wij graag een toelichting op een aantal belangrijke ontwikkelingen in de sector primair onderwijs.

Stelselwijziging is hard nodig

De PO-Raad hecht aan een heldere rolverdeling tussen overheid en de onderwijssector. De commissie Dijsselbloem heeft hier 5 jaar geleden al aanbevelingen over gedaan en de Onderwijsraad heeft dat zeer recent nog eens onderstreept. Volgens de Onderwijsraad bemoeit de politiek zich nog steeds te intensief met het onderwijs op scholen, en gaat zij discussies over het stelsel uit de weg. De PO-Raad onderschrijft de aanbeveling van de Onderwijsraad dat de overheid zich dient te beperken tot de hoofdlijnen van het onderwijsbeleid. Wij vragen de Tweede Kamer bij de beoordeling van beleid hier krachtiger voor te kiezen en discussies over stelselwijzigingen en vernieuwingen niet uit de weg te gaan.

De PO-Raad herkent de constatering van de Onderwijsraad dat de overheid bang is voor stelselwijzigingen, terwijl het onderwijsveld op sommige aspecten juist van de politiek verwacht veranderingen op stelselniveau door te voeren. Het aanbod voor jonge kinderen is bijvoorbeeld nu een jungle van regelingen, publieke en private voorzieningen, toezichthouders, cao's en beroepsopleidingen. De PO-Raad zou graag de versnippering van de verschillende voorzieningen voor jonge kinderen aanpakken en streeft naar een brede basisvoorziening. Hiervoor is een stelselwijziging nodig. Het huidige stelsel stamt uit de vorige eeuw en is achterhaald; er is intussen wel wat veranderd in de wereld. Een ander voorbeeld is huisvesting; dat is nog steeds op groei gericht, terwijl we nu met krimp te maken hebben. Daarnaast speelt de wettelijke bepaling dat de zorgplicht van de gemeenten voor de onderwijshuisvesting zich beperkt tot eigen grondgebied. Voor het primair onderwijs ontvangen gemeenten een vergoeding via het gemeentefonds die geen relatie heeft met het aantal leerlingen dat een school in die gemeente bezoekt. Het zoeken naar de hoognodige regionale oplossingen om adequaat met de daling van het aantal leerlingen om te kunnen gaan wordt hiermee moeilijk, zo niet onmogelijk gemaakt. De PO-Raad vindt het tijd voor een frisse blik op ons stelsel. Daarbij zou het kind centraal moeten staan. In het Bestuursakkoord hebben we met de staatssecretaris afgesproken om een verkenning uit te voeren naar een dergelijke vernieuwing van ons stelsel.

Toekomstgericht onderwijsaanbod

Veranderingen in de samenleving maken het noodzakelijk om regelmatig te bezien of het onderwijsaanbod kinderen voldoende toerust voor de 21ste eeuw. In het bestuursakkoord heeft de PO-Raad met de staatssecretaris afspraken gemaakt om te komen tot een periodieke herijking van de kerndoelen. Het is onze gezamenlijke taak om ervoor te zorgen dat de kerndoelen een weerspiegeling zijn van de eisen die de samenleving van morgen aan haar burgers stelt. In de begroting heeft de staatssecretaris het voornemen kenbaar gemaakt om het onderwijscurriculum aan te scherpen en ambitieuzer te maken. Wij zijn voorstander van het herijken van de kerndoelen, maar niet van een curriculum-van-overheidswege. We vragen de Tweede Kamer erop toe te zien dat de grondwettelijke vrijheid van onderwijs niet in het gedrang komt. Het primair onderwijs is gebaat bij een overheid die schoolbesturen en leraren de ruimte geeft en het vertrouwen gunt om het onderwijs goed in te richten en te verbeteren.

Ambities en bekostiging

U kunt met gepaste trots naar de resultaten die worden behaald in het Nederlandse primair onderwijs kijken. Uit zowel het recente rapport *Education at a Glance 2014* als ook de Pisa-scores blijkt dat het Nederlandse primair onderwijs tot de subtop behoort als het gaat om onderwijsopbrengsten en dat de sector dat weet te realiseren tegen een relatief laag bekostigingsniveau. Duidelijk is dat de grootste onderwijs sector (43% van het aantal leerlingen en 39% van het aantal werknemers) in ontwikkeling is. Dit staat in schril contrast met de financiële systematiek in Nederland, die er vanuit gaat dat het primair onderwijs relatief met minder middelen toe kan. Wij pleiten voor een meer gebalanceerde waardering voor het primair onderwijs in de begroting. Daarbij stellen wij voor om de leerlingaantallen meer leidend te laten zijn bij de verdeling van middelen. Recent hebben we de staatssecretaris ook gewezen op een ongelijke verdeling van de generieke toevoeging aan de lumpsum naar aanleiding van de Herfstakkoord-middelen (o.b.v. de prijsbijstelling).

Hierdoor worden scholen in het primair onderwijs benadeeld. Omgerekend in werkgelegenheid gaat het in het primair onderwijs om ongeveer 650 banen. Wij vragen de Tweede Kamer erop toe te zien dat bij de verdeling van middelen over de verschillende onderwijssectoren een meer rechtvaardige verdelingsystematiek wordt gehanteerd.

Met het bestuursakkoord hebben we met de staatssecretaris een ambitieuze agenda opgesteld op weg naar de school van 2020. Langs vier lijnen gaan het ministerie en de sector werken aan een forse verbetering. Wij willen ons inzetten voor talentontwikkeling door uitdagend onderwijs, voor een brede aanpak voor duurzame onderwijsverbetering, voor professionele scholen en voor doorgaande ontwikkelingen. Voor ons is dit Bestuursakkoord een belangrijke richtlijn voor de komende jaren. Daar kunt u ons aan houden.

Met vriendelijke groet,

Rinda den Besten
Voorzitter PO-Raad